

סיון בסקין מסעו של יונה

וְלֹב חֶסֶד-אֲוֹנִים כְּמוֹ גּוֹר,
אֲבָל בְּסַעֲרָה הַזֹּאת
יֵשׁ מְשֹׁהוּ נְעִים,
כִּי בַגְּלִי הַיָּם סוֹעֵר,
וּבַגְּלִי בְּצִי סוֹחֵר
לֹא מִשְׁתַּגְּעִים עַל נְבִיאִים.

פרק א'

1

אוי, עֲזַב אוֹתִי, עֲזַב אוֹתִי, אֵלִי!
היא נִינְוָה, אֲנִי נְבִיא, וּמִצְבֵי גְבוּלִי,
וְאֲנִי יוֹדֵעַ מָה מִפְּחִיד יוֹתֵר:
היא, אַתָּה, אוֹ יָם סוֹעֵר?

4
לֹא מִצְרִי, לֹא פְּנִיקִי, לֹא פָּרְסִי,
וְלֹא בְּנֵי-תַעֲרֻבֶת צְמִית,
אֲנִי לֹא אֵיזָה אֶרְחִי-פָּרְחִי
נְטוּל זְהוּת לְאִמִּית.

2

חֲשַׁבְתִּי שְׁלֹא מִשְׁנָה לְאֵן
בוֹרְחִים, הָעֶקֶר לְבָרַח.
אֲבָל נְתִיבֵי הַסְּפִינּוֹת כָּלָן
נִשְׂאוּ בְּסִימָן וּבְכּוּחַ

אֲנִי לֹא אֵיזָה בְּנֵי-בְּלִי-אַרְצָן,
אֲנִי לֹא אֵיזָה בְּנֵי-בְּלִי-אַל,
וְאֲנִי מִפְּרִיז בְּעֶרְךָ
קַרְבָּנוֹת וְשִׁירֵי הַלֵּל.

שֶׁל יַד אֱלוֹהִים וְגוֹרֵל סוֹפִי.
הִיִּיתִי צָרִיךְ לְדַעַת,
שְׂכָל הַחוּבְלִים וְכָל הַחוּפִים
כְּבוּלִים בְּאוֹתָהּ מִשְׁמַעַת,

כָּל אֲמוֹנָתִי היא וּרְבִלִית,
וְאֲנִי מִיֵּצֵג אֶמְהָ.
אֲנִי לֹא אֵיזָה בְּנֵי-בְּלִי-בֵית
הַיָּשׁן בְּצַל הַשֶּׁקֶמָה.

וְכָל הַבְּרָקִים בְּאוֹתוֹ חֲזָה
עַל דַּלֶּת לְבִי יִקְשׁוּ,
וְכָל הַסְּפִינּוֹת בְּנִמְל הַזֶּה,
כָּלָן מִפְּלִיגוֹת תְּרִשִּׁישָׁה.

הוּא יִשְׁבְּתִי תַּחַת הַגֶּפֶן,
וְהַגֶּפֶן הִיְתָה שְׁלִי.
וְהַדַּלֶּת הִיְתָה מוֹגֶפֶת
בְּשַׁעוֹת הַקָּר הַלֵּילִי.

3

סִלְחוּ, עֵינַיִם אַחֲזוֹת-
אִימָה, וּפֶה פְּעוּר,

וְעַתָּה אֲנִי עֹבֵד לְרוּחַ
הַפְּרָצִים הַיִּמִּית הַקְּפוּאָה,
לְבָשֵׁר הַיָּם הַמְּלוּחַ,
לְסִירַת הַקְּרָשִׁים הַכְּנוּעָה,

וְאִינְנִי יוֹדֵעַ כַּמָּה
עֲמָקִים יִהְיוּ מִי קִבְרִי.
זְכוּרִי, כִּשְׁתַּשְׁלִיכוּנִי הַיָּמָה:
עֲבְרִי אָנוּכִי, עֲבְרִי!

וְאֵת הַהִשְׁפָּלָה?
הֵאֵם נִזְקַקְנוּ בְּאַמֶּת
לְרִיחַ הַבְּשׂוֹר הַמֵּת,
הוּא רִיחַ נְבִלָה?

פרק ב'

1

וְהִשְׁלַכְתִּי הַיָּמָה,
וְנִשְׂאַבְתִּי הַדָּגָה.
אֱלוֹהִים, אִיזוֹ דְרָמָה!
אֱלוֹהִים, אִיזוֹ סָגָה!

מְעֵי הַדָּג — מְכַל נְעוּל,
תִּכְהָ סְגוּרָה. אִם כָּד,
יוֹנָה — אֵיבֵר חֵישֶׁת מְבוּל
הַחוּצָה תִּשְׁלַח,

אֵל הַזֵּיתִים. לֹא אֶכְנַע,
וְאֲזַנֵּק לִיבְשָׁה.
כְּלֵי עֵתָה — אֵיבֵר חֵישָׁה,
שִׁכְן כְּלֵי יוֹנָה!

וּבְכַטֵּן הַטּוֹנָה —

בְּחֶדֶר הַמִּתְנָה —

מַחֲכָה שְׂדֵרוֹנוֹ

וְיִתְּנוּ חֲנִינָה.

3

נְבִיא בְּכַטֵּן הַדָּג — גְּרוּטְסָקָה,
גְּזֻמָּה סְפָרוּתִית בְּרוּרָה.
אֲנִי בְּכֻלָּל לֹא בִקְשָׁתִי פְרוּטְקָצְיָה
לְמִשְׁרַת נְבִיא אֲרוּרָה.

הַרְפַּתְקָאוֹת מְשֻׁנוֹת — מְלוֹא הַחֶפֶן,
כְּמוֹ אִיזָה סוֹכֵן מִיְחָד.
וּמָה אִם אֲנִי רוֹצֵה לְשַׁבֵּת בְּחוּף שֶׁל
יָפוֹ עִם בְּנוֹת צִלְפָּחָה?

וּמָה אִם אֲנִי אוֹהֵב דְּגִים בְּצִלְחַת,
וּתְפִלוֹת — בְּשִׁדְרָה הַחֲטָה?
אֲנִי בְּכַטֵּן הַדָּג, בְּטֵן הַדָּג מִתְנַפַּחַת,
וְאֵתָה?

2

בְּמְעֵי הַדָּג — כְּמוֹ בַתְּכָה,

מַחוּץ לְדָג — מְבוּל.

לְאִיזָה פֶּתַח נִשְׂאָבָה

הַהִמְלָה הָעֶרְבָה

שֶׁל גַּן־חַיִּוֹת כְּפוּלָה?

הֵיכֵן יָדוֹ הַמְרַגֵּיעָה

שֶׁל נֶחַ הַצְּדִיקָה?

הֵאֵם נִצְלַתִּי מִטְּבִיעָה

רַק כְּדֵי לְהַעֲמִיק

אֵת הַבְּדִידוֹת הַמְּסַמָּאת

מִיָּם רַבִּים סוֹכְבוֹנִי.

קוֹרִים עֲטָפוֹנִי.

סוֹף חֲבוּשׁ לְרֹאשִׁי.

קוֹלִי חֲרִישִׁי.

כָּל גְּלִיָּה חוֹלְפִים מֵעַל.

גִּיפֵי קַל.

הַיָּם הָיָה לְחוֹמָה.

הַתְּשֻׁמָּעַ?

1

הַטּוֹנָה הָעֲנֻקָּת, רַחֲמָנָא

לְצִלּוֹ, שְׁחַתָּה לָּהּ לְדַרְכָּהּ,

וְשׁוּב אָנִי שׁוֹמֵעַ: "קוּם וְלֶךְ, יוֹנָה,

לֶךְ לְנִינְוָה הַמְּלָקָהּ.

לֶךְ לְנִינְוָה, פְּרוּצָה בְּתַחְתּוֹנֵי זָהָב,

הַמְּנַגֶּבֶת אֶת שְׁמֹן

שְׁפִתֶיהָ בְּקוֹנֵי הַחִינְדָּלָהּ

וּמְשַׁלְּמֵי הַמְּזֻמָּן.

5

טוֹנָה, הִי שְׁלוֹם!

עֲתָה נִפְשִׁי חִפְשָׁהּ.

אֵל תִּצְטַעְרֵי עַל מָה שֶׁהָיָה.

לֶךְ לְנִינְוָה, הַמְּפֹזֶרֶת עַרְפֵּל

מְתוֹק, עֲשֵׂן וְחֶלְבִי.

הִנֵּה עַל גְּגוֹתֶיהָ חֲרִב־אֵל,

לֶךְ לְנִינְוָה, הִיָּה נְבִיא.

טוֹנָה, לְהַתְּרֹאוֹת!

אֵל תֹּאמְרֵי שְׁחָבֵל.

בְּנִסְכּוֹת אַחֲרוֹת הָיִיתִי פּוֹגֵשׁ אוֹתָךְ

עִם בְּצָל,

2

מִקַּהֲלַת מְלֹאכִים קִטְנָה

בְּאֲזֵנֵי תִצְוָה:

"קוּם וְלֶךְ, קוּם וְלֶךְ, יוֹנָה,

קוּם וְלֶךְ לְנִינְוָה.

שְׁמֹן זֵית, רִיחֹן...

מְטִיב יָס־תִּיכּוֹנֵי חֶזְקוֹ,

אֶת יוֹדְעַת, הַכֹּל מִסְתּוֹכֵב לְכֹאן וּלְכֹאן.

כִּי הַפַּעַם לֹא נִתְאַמְץ

לְחַפֵּשׂ צַדִּיקִים,

לְעַרְבֵב שְׁפוֹת

אוּ לְדַחוֹת אֶת הַקֶּץ.

בְּיָמֵינוּ עָרִים, נְהָרוֹת, חֲקִים,

נְהַפְּכִים עַל פְּחוֹת.

הִי שְׁלוֹם, טוֹנָתִי!

בְּחֹשֶׁב רַב־שְׁנָתִי

הָיִיתִי טוֹכָה מִמְעַרְתַּת עֶפְרוֹן הַחֲתִי.

כְּשֶׁאַתָּה בְּשִׁבְלֶיךָ נַע,
עֲתִידִם מִתְהוֹה.
קוֹם וְלֶךְ, קוֹם וְלֶךְ, יוֹנָה,
קוֹם וְלֶךְ לְנִינְוָה.”

עוֹד אֲרַבְעִים יוֹם
נִינְוָה נִהְפַּכְתָּ!
אֲמְרוּ אָמֵן, אוֹם,
רְעִדוּ מִפֶּחֶד.

3

קִמְתִּי. קִמְתִּי וְהִלַּכְתִּי,
מָה יִכְלֹתִי לַעֲשׂוֹת?
שְׁעָרֵי עוֹדְנוּ לַח מֶ-
מִי הֵיטָם וְהָאֲצוֹת.

מִי יִקְשִׁיב לְקִיא שֶׁל טוֹנָה,
שֶׁהוֹפִיעַ מִן הַיָּם
יְקוֹרֵא: ”הֲתִנְהַגּוּ נָא
כְּמוֹ, סִלְחוּ לִי, בְּנֵי אָדָם!”

הֵם יֵאָכְלוּ אוֹתִי בְיַחַד
עִם אֲצוֹת וְקִשְׁקִשִׁים.
הַשְּׁלִיחוֹת הַזֹּאת הִיא נֶאֱחָד
רְעִיּוֹן בְּלִתֵּי יָשִׁים.

אֲךְ אֲנִי הוֹלֵךְ הָעֵרֶכָה,
כְּמוֹ נְבִיא, כְּמוֹ אִידִיוֹט,
מִחֲבָה שֶׁהֵם יְחוֹרִרוּ
אוּ יַחְטִיפוּ לִי מִכּוֹת.

4

עוֹד אֲרַבְעִים יוֹם
נִינְוָה נִהְפַּכְתָּ!
עוֹד אֲרַבְעִים יוֹם
נִינְוָה נִהְפַּכְתָּ!

5

עֶבֶד ... הוּ, אִיזוֹ הַקְּלָה!
טוֹב מִמְשַׁפֵּט פְּלִילִי
הִפָּה שְׁמֵלַח-יָם בְּלַע,
אֲךְ לֹא נָדַם. הֵם, יָא אֱלֹהֵה,
הִקְשִׁיבוּ לַתְּעִמּוּלָה
הַרְעִילָה שְׁלִי.

אָדָם וּבְהֵמָה וְצֹאן
הִגִּיעוּ לְנִקְדַּת קִיּוּזוֹן,
לְנִקְדָּה שְׁבָה
נוֹתֵר לָהֶם מְעַט רְצוֹן
לְחַיּוֹת, לְהִשְׁבַּע

שְׁמַעְתָּה — רַק צוֹם וְשִׁק,
כִּי זָהוּ צוֹ קִבֵּ"ה,
כִּי גוֹרְלָם נִגְזַר, נִפְסָק,
כִּי הִנְבוֹאָה מִהָעֵנַק
הָעַר לְנִצַּח בָּאָה:

כִּי הִנְבוֹאָה הִיא מִן הַיָּם,
מִלֵּב הָאֵל — אֵל תוֹךְ גְּבִיעִים,
כִּי הִנְבוֹאָה הִיא מִן הַדָּג.

3

סְפִינָה שְׁלֵא טְבֵעָה וּשְׁמָה נִינּוּה,
 עוֹגְנַת כָּאן. קוֹלוֹת שֶׁל נְעִירָה
 פּוֹלְטִים צְבִים גְּדוֹלִים. אִישׁ לֹא מְלוֹה
 עוֹד בְּרַבִּית, כִּי נִגְמְרָה

עַת הַקְּפוֹת, הַמָּס, שְׁטְרֵי־הַחוּב.
 אֶצֶה גְּדוֹלָה עָלַי הַטִּילָה צֵל.
 הִצַּל אֵינְנו מְרַפָּא מְכֹאוֹב,
 וְאִין סְכוּי לְהַנְצִל,

כְּמוֹ אֱלֹה, בְּעֵבוֹר הַצּוּם הַקָּל.
 טוֹב מִחַי — מוֹתִי בְּצֵל אֶצֶה,
 שְׁכַפּוֹל שֶׁל קֶשְׁשִׁי. אֲבָל
 גַּם הִיא קְמֻלָּה וְהַתְּכַנּוּצָּה.

4

מַעַל רֹאשֵׁי הַמְּסַחֲרֵי
 מַחֵם נִינּוּה, חֵם הַמְּדַבֵּר,
 בְּבִהָק הַפְּחַל,
 שְׁאִין מְסַתֵּיר אוֹתוֹ דְּבַר,
 אֲנִי שׁוֹמֵעַ קוֹל:

”הַהֲתַעֲצַבְתָּ, כְּשֶׁהֲלַכְתָּ
 תַּפְאֲרַת הַשְּׁרִיזוֹן
 הִירְקָרָק, אֲשֶׁר צָמְחָה
 בְּצוֹ שֶׁל אֵל עֲלִיוֹן?
 אֲנִי הַקִּיקִיּוֹן שְׁלֹה,
 אֲנִי הַקִּיקִיּוֹן.

צָמַח בְּנִלְיָה גְּבֻעוּלִי,

1

הֵיטָ צָרַב אוֹתִי בְּכָל מְרוֹזוֹתָיו,
 הַכְּתִים אוֹתִי בְּכָל הַדִּיוֹנוֹנִים.
 עֲכָשׁוּ אֲנִי זְקוּק לְהַבְּטָחָה בְּכַתֵּב
 לְדִין וְדִינִים.

עֲכָשׁוּ אֲנִי זְקוּק, עֲכָשׁוּ אֲנִי חֲזִיב
 לְדַעַת שְׁנִינּוּה נְהַפְּכָה,
 שֶׁהוּא טָבֵל אוֹתִי בְּטוֹב שְׁבַגְבִּיעִיו
 לְמַעַן הוֹכְחָה,

שְׁצַדֵּק יַעֲשֶׂה, וְלֹא יָבוֹא חֶלֶב
 בְּפִי נִינּוּה, הִלַּח וְהַחְמִים.
 אִם יֵשׁ מִדָּה טוֹבָה בַּיָּם, הֲרִי הִיא לָאוֹ

—

לָאוֹ דוֹקָא רַחֲמִים.

2

אֲבָל אַתָּה, שְׁבַכְל מְקוֹם,
 אֵינְךָ מַעֲנֵן לְנִקָּם.
 אֲבָל אַתָּה, הַמְּכִיל עוֹלָם,
 לֹא הִיִּיתָ אִתִּי בַּיָּם,
 וְאֵינְךָ רוֹצֵה לְרֹאוֹת דָּם.
 אֲזַמָּה אִם הֵם הַדּוֹדָרוֹ לְצוּם?
 בְּשִׁבִיל זֶה שְׁלַחְתָּנִי לְלִכְתֵּל־לְקוּם?
 אֲזַמָּה אִם הֵם...
 בְּשִׁבִיל זֶה לְבִי עוֹד פּוֹעֵם,
 לְבִי, לֵב נְבִיאִים?
 אֲזַמָּה אִם...

בן-ליָלָה הַתִּיבֵשׁ.

יוֹנָה, הַהֲתַעֲצָבְתָּ בְּלִי

כָּל הַיָּרֵק הָאֶפְלוּלִי

אֲשֶׁר צָלִי וְצַל-צָלִי

נִתְּנֹו לָהּ, טַפְשׁ?

עֲכָשׁוּ, בָּאוּר הַחֲדָר-גּוֹנִי,

בַּחֶם נִינּוּה הַשְּׁמַנּוּנִי,

אֲנִי רַק רַעִיוֹן.

נִתְּתִי צַל — עֵתָה אֲנִי

רַק צַל שֶׁל קִיקִיוֹן,

צִלוֹ שֶׁל צֶמַח — בְּאוֹר,

וְאִם תִּבְכֶּה עָלַי,

הֲלֹא תִבְכֶּה, יוֹנָה, עַל עִיר

הָעִשִׂירָה בְּמִלְאִי

בְּמַחְסָנִים, בְּכַנֵּי אָדָם,

וּבַהֲמָה רַבָּה?"

עָנָן יָרַק עֶמֶד נְדָהֶם

מֵעַל הָעִיר תְּסוּסֵת הָדָם,

הָעִיר שְׁלֹא חָרְבָה.

5

הָאֲצָה הַקִּיקִיוֹנִית הַזֹּאת

הַתִּיבֵשָׁה מִפִּי תוֹלַעַת.

עַל רֹאשֵׁי מַהֲעָנָן כָּבֵד נִתְּזוֹת

הַטְּפוֹת, שְׂאִין לְדַעַת

אֵת מוֹצְאָן: שְׁמַיִם? יָם? עֵינֵי אָדָם?

לְפָנַי — נִינּוּה נִשְׁפָּכֵת.

קוֹל קֶפֶה וְקוֹל מוֹנֵה נְדָם,

הַחֲשׁוֹבֹן עֶמֶד מְלָכֵת.

הַסְתִּימָה בְּקוֹל דְּמָמָה דְּקָה

שְׁלִיחוֹתֵי. מֵאֲחוּרֵי הַדֵּיוֹנוֹת

טוֹנָה מְגַדֵּלֵת מִבְּכָה,

כְּמוֹ דְּגִיג צָעִיר וּמְדַכָּא,

אֵת נְבִיא הַבֵּטָן הָרַבָּה,

הַדְּגִית שְׁלָה, הַטּוֹנִית.